

2007-11-20

Session IIC

Ekologiskt inpassade produktionssystem

Presentationen utgick från bröderna Janssons gård, Käratorps säteri i Götene och bakgrunden till det redan pågående arbetet för biologisk mångfald presenterades av Olof Jansson. Gården är ekologiskt certifierad sedan 1994. Den har en produktionsinriktning på mjölkkor. Man har 320 st som i genomsnitt producerar 9700 kg ECM. Det finns ca 723 ha åkermark i cirkulation. 60 % av gården fungerar som åker. Totalarealen inklusive arrenden uppgår till 2185 ha. Ca 40 ha bete för mjölkande kor, varav 25 ha med fällindelning och 15 ha med storfälla utanför ladugården. Man praktiserar en 8 årig växtföljd, tabell 1.

Tabell 1. Den 8 åriga växtföljden.

1	Åkerböna + vårvete eller höstrågvete (helsäd)
2	Vall* I, 3 skördar
3	Vall II, 3 skördar
4	Vall III, 1 skörd
5	Höstraps
6	Rågvete
7	Åkerbönor/ärt+havre
8	Vårvete/rågvete

*25 % blåusern
10 % rödklöver
10 % vitklöver
35 % timotej
5 % ängssvingel
5 % engelskt rajgräs
10 % rajsvingel

Olof:

- Då kor betar gynnas många ovanliga örter och därmed vissa ovanliga, och vanliga, insekter. Färre blommande örter betas bort än då hästar och får betar. Det är de "sämre" åkrarna som används som bete.
- Man kontrollerar åkersenap genom att inte inkludera vårsådd alltför ofta återkommande.
- Inslaget utav blåusern gynnar fjärilar mest utav alla vanliga vallväxter.
- Det kommer planteras nya ekar på åkerholmarna då trädet är känt att skapa mest biologisk mångfald utav alla vanligt kända trädslag i Sverige.
- Gården har aldrig haft problem med rapsbagge. Man har uppnått 1/10 av bekämpningströskelns mått på 0,3 i snitt.

Därefter följde presentationer av forskare.

Debatten släpptes fri bland åhörarna.

- Det uppgavs att traktor körspår i grödan har skapat vägar för mindre fåglar som skapat stort predationstryck. (Frågan följde en presentation om hur man kan gynna fåglar i odlingslandskapet med vissa åtgärder).
- Det frågades om man upplevde lokala problem med ökande populationer av kråkfåglar? Man studerat kråkfåglarnas utveckling i odlingssystemen som liknar det ovanstående och den verkar inte ha påverkats nämnvärt.

Panelen om förslag på olika politiska styrmedel:

- En avintensifiering av lantbruket kan ske genom ekologiskt lantbruk. Det bidrar till glesare grödor och kan kräva mindre insattsmedel.
- Förbud mot bekämpningsmedel gynnar skadegörarnas naturliga fiender. Det tar några år för ekosystemtjänsterna att etableras.
- Det skulle vara intressant med stöd för etablering av solitärträd.
- Man borde splittra upp fälten och göra mer forskning.
- Mer ekostöd för bättre utnyttjande av kväve.

Efter en fråga om vilken häckhöjd som är lämpligast för biodiversiteten i ett specifikt fall från en åhörare säger panelen:

- Prova nya saker, men gör inte på samma sätt överallt

Fråga: Finns det tips om hur man kan gynna insektsätande fåglar tex. mot kålfjärilen? Panelen svarar att det inte går att gynna dem till tätare population fokuserat på gården.

Frågestund

Det finns systemfel i nötköttsproduktionen då mycket säljs som konventionellt trots stor efterfrågan på ekologiskt producerat kött. Problemet är att framdelsbitarna är mindre attraktiva. Man har sett att grisköttsproduktionen har bromsat eko nötkötts utvecklingen. Troligen kommer marknaden innebära stora förändringar inom en snar framtid.

Identifiera flaskhalsarna! Ex. Ju mer grovfoderandelen ökar i fodret desto mer metangasproduktion. Man vill ha mycket bete men minska miljöbelastningen. På Pampas låter man ofta djuren nå 3 års ålder vilket inte är bra ur miljösynpunkt. I Sverige borde mjölkornas kalvar få beta i större utsträckning i väntan på att nå slaktålder. Befolkningen bör ur alla aspekter dra ner på sin köttkonsumtion.

Upplöjda arealer minskar den biologiska mångfalden.

Det finns lyckade exempel på direktsådd av raps blandad med flytgödsel..

Vi måste skapa strukturer för lokal avsättning.

Landskapskonventionen kommer ratificeras under 2008. Den innebär att landskap inte finns till för att producera ”enheter”.

Från Åland ser man med respekt på de Gotländska lantbrukarna som med målmedvetenhet och samarbete jobbat med det naturliga steget. Man har en god demokratisk process med lokala beslut.

Konkreta tips för att öka fältets mångfald:

- Lämna en linsformad vallyta () runt brunnar för att gynna biodiversiteten.
- Man kan släppa korna på bete sent, men detta är inte aktuellt på blötare marker.
- Bin föredrar generellt högre vegetation i ett fält med låg betningsintensitet.
- Man bör bryta vallen i samband med höst- eller vårsådden.
- Lämna gärna gamla aspar då de gynnar många nattfjärilar. Död ved generellt är bra för mångfalden.

Avslut på sessionen